

264

FÜVÉSZKERTI TAVASZ

A közeli Üllői út és az Illés utca, amely a főváros aszfaltozott, embertől és járművektől hangos életét hordozza, kívül reked ezen a három és fél hektáron, s valami harmonikus, a városból kiszakadt rezervátummal alakul a néhány háztelkenyi földdarab.

Ebben a környezetben a virágzó lila akác ugyanolyan „magától értetődő”, mint az a szomorú japán akác, amelynek finoman tekeredő ágai kecses, régi vázákra kíváncsoznak díszül, a sárga virágú neenyúljózzám parasztosan kedves formájával együtt.

Ezekben a napokban töltötte be 200. évét a botanikus kert.

Jelenlegi arca nemcsak a regénybeli Pál utcai fiúkat feledteti, hanem azokat a viharokat is, amelyek kialakulását és fennmaradását nemegyszer fenyegették. Még az 1802-ben felépített műemlék-kastély is — a mostani igazgatósági épület — amolyan hetyke biztonsággal állja útját a látogatóknak...

Alacsony termetű, munkaköpenyes férfi tűnik fel az egyik sziklakerti ültetvénycsoportnál. Mint a

vizitelő orvos, úgy járja körbe védeniceit dr. Priszter Szaniszló igazgató. Míg befut a rezidenciájára, a vendégeknyvet lapozgatom. Az első oldalon kiolvashatatlan nevű miniszteri tanácsos, 1932-es dátummal. Majd diákok, külföldiek és mindenféle más rendű-rangú érdeklődők neve. Tarkaság a látogatók táborában.

És hogy a 200 év történeti tarkasága miről árulkodik? Az igazgató számokkal és eseményekkel villantja fel az európai híru kert „viszontagságait”, az alapítástól napjainkig eltelt évtizedek sikertelenségeit (ilyen is volt) és eredményeit. Megsárgult leveleket, feljegyzéseket mutat, s még a kert 1770-es Mária Terézia-korabeli pecsétje is előkerül. Az első igazgató, Winterl Jakob fényképe mellett *Kitáibél Pál* neve jelzi az alapítás utáni éveket. Főkertészek számlái, elszámolási papírok, hatósági emberekkel folytatott levelezések. Ráérünk böngészni a múlt dokumentumaiban: nagy a csend, a nyugalom.

Kevés a látogató —

mondom az igazgatóknak. — *Mi az oka?* — Valóban kevesen jönnek hozzánk — válaszolja. — *Hogy miért?* Azt hiszem, *sokan nem is tudnak a kertről.* Az országban 12—15 kert, illetőleg arborétum található. A budapesti a legnagyobb. Hozzávetőlegesen 5—6000 növényfajt tartunk számon kertünkben. A nemzetközi magcsere jelenleg az öt világrész 450-nél is több kertjével folyik. Ez évi 10—15 ezer magadagot jelent.

Telefon szakítja meg beszélgetésünket. Egy régi lámpára téved a tekintetem; az asztalon dugványok sorakoznak, mintha be lennének fáslizva. A könyvespolcon több száz latin és magyar nyelvű rendszertani könyv, az ablakból a kínai „Gingo” fákra látni. A visszatérő igazgató szépen sorba rakott fadobozokra mutat:

— Leendő archívumunk kartonjai kerülnek ide. Az Akadémiától komoly segítséget kapunk különböző rendszertani és szervezési gondjaink megoldásához.

— *Hogy csak egyetlen példát említsek — folytatja —, az angolok létrehozták*

a *magbankot*, mivel a magok hitelességével a világviszonylatban is sok probléma van. A *magbank* munkája olyan jellegű *kontrollt jelent, amivel egyszer és mindenkorra meg tudják szüntetni a meghatározások körüli bizonytalanságokat.* A hazai munkabizottság szerintem az itthoni hasonló gondokat is orvosolni tudja.

Növényritkaságokról beszélgetünk ezután, de amikor a *kedvenceiről* faggatom, azt mondja:

— *Úgy van ezzel az ember, mint a sokgyermekes családapá, mind kedves. De ha mégis a „legkedvesebbekről” szólhatok, talán a vadnárcciszokat és a vadtulipánokat hadd említsem. Na és persze a kőrózsák sem maradhatnak ki, mert vannak olyan sziklakerti fajok is, amelyeket *Japánból, a Himalájáról* és a *Kaukázusból* szereztünk...*

Végül is beláttam, hogy az igazgató valóban képtelen a „legkedvesebbet” kiválasztani. Aki végigjárja a kertet, megérti: és elismeri — igazza van. Mind szép.

Szabó Iréne